

Grūtībās nonākušā uzņēmuma noteikšanas metodika

Šī metodika ir dokuments, kas tiek izmantota, vērtējot potenciālā atbalsta saņēmēja atbilstību grūtībās nonākušā uzņēmuma (turpmāk – GNU) kritērijam atbalsta programmās, kuras īsteno AS “Attīstības finanšu institūcija Altum” (turpmāk – Altum).

Metodika tiek publicēta Altum interneta vietnē kā informatīvais materiāls. Izstrādātā metodika ir palīgmateriāls normatīvajam regulējumam un uz dokumenta publicēšanas brīdi Eiropas Komisijas sniegtajiem skaidrojumiem par GNU statusa noteikšanu. Informatīvajā materiālā ir sniegtas norādes uz dažādiem informācijas avotiem, kas attiecas uz GNU statusa noteikšanu, uz kuriem Altum pamato savu vērtējumu.

Atbilstību kritērijam Altum vērtē uz atbalsta piešķiršanas brīdi, t.i., Altum pieņem lēmumu par atbalsta piešķiršanu atbilstoši tai informācija, kuru atbalsta pretendents iesniedzis un Altum ir pieejama uz lēmuma pieņemšanas dienu.

GNU pazīmes ir noteiktas 2014.gada 17.jūnija Eiropas Komisijas Regulas (ES) [Nr.651/2014 ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu](#) (turpmāk – Regula) 2.panta 18.punktā.

GNU pazīmes vērtē gan konkrētajam atbalsta pretendenta, gan tā saistīto uzņēmumu grupai, ja tāda ir.

1. Vispirms jānosaka uzņēmuma statuss atbilstoši Regulas I pielikumā noteiktajai sīkā, mazā un vidējā komersanta (MVK) definīcijai vai lielā komersanta statusam (ja neatbilst MVK statusam), ņemot vērā atbalsta pretendenta iesniegto MVK deklarāciju, kurā iekļauti saistītie un partneruzņēmumi. Darbinieku skaita, bilances un apgrozījuma kritērijs neattiecas uz pašvaldībām, speciālās ekonomiskās zonas pārvaldēm un citām publiskām iestādēm. Minētajos gadījumos uzņēmums ir uzskatāms par lielo uzņēmumu.

<i>Mikro uzņēmums</i>	<i>Mazais uzņēmums</i>	<i>Vidējais uzņēmums</i>
uzņēmumā ir mazāk nekā 10 darbinieku un	uzņēmumā ir mazāk nekā 50 darbinieku un	uzņēmumā ir mazāk nekā 250 darbinieku un
gada apgrozījums vai gada bilances kopsumma nepārsniedz 2 miljonus EUR.	gada apgrozījums vai gada bilances kopsumma nepārsniedz 10 miljonus EUR.	gada apgrozījums nepārsniedz 50 miljonus EUR vai gada bilances kopsumma nepārsniedz 43 miljonus EUR.

1.1. Nosakot uzņēmuma statusu jānoskaidro, vai uzņēmumam ir/nav saistītās personas. Saistīti uzņēmumi ir tādi uzņēmumi, kas veido grupu, pateicoties tiešai vai netiešai kontrolei, kura uzņēmumā tiek īstenota ar balsstiesību vairākumu,

kas pieder citam uzņēmumam, vai pateicoties iespējām īstenot dominējošu ietekmi uz uzņēmumu.

Uzņēmums ir saistītais uzņēmums, ja tiek izpildīta vismaz viena no turpmāk norādītajām pazīmēm¹:

- 1) uzņēmumam ir akcionāru vai dalībnieku balsstiesību vairākums citā uzņēmumā;
- 2) uzņēmumam ir tiesības iecelt vai atlaist pārvaldes, vadības vai uzraudzības struktūras dalībnieku vairākumu citā uzņēmumā;
- 3) uzņēmumam ir tiesības īstenot noteicošu ietekmi pār citu uzņēmumu saskaņā ar līgumu, kas noslēgts ar šo uzņēmumu, vai saskaņā ar tā dibināšanas līguma klauzulu vai statūtiem;
- 4) uzņēmums, kas ir cita uzņēmuma akcionārs vai dalībnieks, vienpersoniski kontrolē akcionāru vai dalībnieku vairākuma balsstiesības minētajā uzņēmumā saskaņā ar vienošanos, kas panākta ar pārējiem uzņēmuma akcionāriem vai dalībniekiem.

- 1.2. uzņēmumi, kuriem kādas no šīm attiecībām pastāv ar fiziskas personas vai kopīgi darbojošos fizisku personu grupas starpniecību, arī ir uzskatāmi par saistītiem uzņēmumiem, ja tie pilnībā vai daļēji darbojas tajā pašā konkrētajā tirgū vai blakustirgos. Par “blakustirgu” uzskata produkta vai pakalpojuma tirgu, kas atrodas tieši augšup vai lejup no konkrētā tirgus.
- 1.3. Ja atbalsta pretendents ir autonomš (t.i., tam nav saistīto uzņēmumu), GNU pazīmju vērtējumā tiek ņemti vērā tikai konkrētā uzņēmuma dati. Ja atbalsta pretendents ir saistītās personas, ir jāapzina saistīto personu saraksts un attiecīgi par tiem jāsaņem informācija. Vērtējot GNU pazīmes, tiek ņemts vērā aktuālais grupas sastāvs uz atbalsta piešķiršanas brīdi un šo uzņēmumu informācija, t.sk., finanšu pārskati. Partneruzņēmumu² dati netiek ņemti vērā³.
2. Detalizētāka informācija par uzņēmuma MVK statusa noteikšanu pieejama Eiropas Komisijas izstrādātajā [Lietotāja rokasgrāmata par MVU definīcijas piemērošanu](#). Lielie uzņēmumi tiek vērtēti atbilstoši Komisijas regulas Nr.651/2014 2.panta 24.punktam.
3. Vērtējot GNU pazīmes, ņem vērā atbalsta pretendenta iesniegto informāciju un publiski pieejamos datus, t.sk., publiskos reģistros pieejamo informāciju, gan par atbalsta pretendentu, gan tā saistītiem uzņēmumiem, tai skaitā, par:
 - 3.1. **kapitāldaļu turētājiem;**
 - 3.2. **noslēgtajiem līgumiem par ietekmi uzņēmumā;**
 - 3.3. **informāciju par pamatkapitāla palielināšanu** (parakstīto), kuru vērtē kompleksi kopā ar zvērināta revidenta revidēto operatīvo starpperiodu pārskatu, kas minēts šīs metodikas 3.5. punktā.
 - 3.3.1. Parakstītā, bet neapmaksātā pamatkapitāla palielināšana ir jānodrošina pamatkapitāla palielināšanas noteikumos paredzētajā termiņā, bet ne vēlāk

¹ Komisijas Regulas [Nr.651/2014](#) I pielikuma 3.panta 3.punkts

² Komisijas Regulas [Nr.651/2014](#) I pielikuma 3.panta 2.punkts

³ e-State Aid Wiki - EC Extranet Wiki (europa.eu) 2018.gada 23.marta npublicētā atbilde uz 2018.gada 8.marta iesniegto jautājumu par partneruzņēmumu vērtēšanu grūtībās nonākušu uzņēmumu kontekstā

kā sešu mēnešu laikā no dienas, kad pieņemts lēmums par pamatkapitāla palielināšanu⁴.

3.3.2. Ja parakstītā pamatkapitāla palielināšanas rezultātā uzņēmumam nav GNU pazīmju uz atbalsta piešķiršanas dienu, pamatkapitāla palielinājuma apmaksas pienākums tiek noteikts aizdevuma līgumā, paredzot Altum pienākumu vienpusēji atkāpties no aizdevuma līguma un aizņēmēja pienākumu atmaksāt saņemto nelikumīgo komercdarbības atbalstu kopā ar procentiem, ja parakstītā pamatkapitāla apmaksa netiek veikta. Ja, saņemot dokumentus, tiek secināts, ka parakstītais kapitāls nav apmaksāts noteiktajā termiņā, kas iestāties pirms atbalsta piešķiršanas, Altum pieteikumu noraida.

3.4. **pēdējo vai pēdējo 2 gadu pārskatiem^{5,6}**, kuri iesniegti saskaņā ar normatīvo aktu prasībām par gada pārskatu sagatavošanu. Zemāk uzskaitītie nosacījumi attiecas kā uz atbalsta saņēmēju, tā uz tā saistītajiem uzņēmumiem:

3.4.1. Ja gada pārskats nav sagatavots un iesniegts VID atbilstoši normatīvo aktu prasībām, tiek uzskatīts, ka nav informācijas GNU pazīmju vērtēšanai un atbalstu nepiešķir:

3.4.1.1. Ārvalstu uzņēmumiem, jāiesniedz gada pārskats, kas sagatavots un iesniegts atbilstoši attiecīgās valsts normatīvo aktu prasībām. Ja attiecīgās valsts normatīvie akti pieļauj, ka gada pārskati attiecīgajiem uzņēmumiem nav jāgatavo, tad atbalsta pretendents ir jāiesniedz objektīvi pamatots skaidrojums.

3.4.1.2. Atbalsta sniedzējs izvērtē 3.4.1.1. apakšpunktā skaidrojumus, ja tie ir pamatoti, tad tos var ņemt vērā un attiecīgos saistītos uzņēmumus izslēdz no GNU pazīmju vērtēšanas, kas minētas 11.1.3. un, ja attiecināms 11.1.4. apakšpunktos.

3.4.2. Saimnieciskās darbības veicējiem, kas gada pārskatus negatavo atbilstoši Gada pārskata un konsolidēto pārskatu likumā noteiktajā kārtībai, bet ievērojot citus atbilstoši uzņēmuma formai saistošos normatīvos aktus, piemēram, biedrībām un zinātniskajām institūcijām, GNU pazīmju vērtēšanai izmantot tos datus, kas ir pieejami attiecīgajos pārskatos.

3.4.3. Nepieciešamības gadījumā Altum var pārliecināties par uzņēmumu gada pārskatiem no publiski pieejamiem informācijas avotiem.

3.4.4. GNU pazīmju noteikšanā ir jāizmanto uz atbalsta piešķiršanas brīdi noteiktās visas aktuālās saistīto uzņēmumu grupas gada pārskatu dati par vienādu periodu; (piemēram, ja atbalsta pretendents iesniedz gada pārskatu par 2023.gadu, saistīto personu grupas gada pārskatiem arī jābūt par 2023.gadu, lai ir objektīvi salīdzināmi) Ja visai saistīto personu grupai nav GNU pazīmes, tad atbalsta pretendenta gada pārskata GNU pazīmju izvērtēšanas rezultāts ietekmē secinājumu tikai par atbalsta pretendenta individuālo atbilstību GNU pazīmēm. Saistīto uzņēmumu grupai netiek pārvērtētas GNU pazīmes, ja pēc pēdējā gada pārskata datiem saistīto uzņēmumu grupai nav konstatētas GNU pazīmes;

3.4.5. Ja atbalsta pretendenta un/vai saistīto uzņēmumu gada pārskata periods nesakrīt ar kalendāro gadu, tad izmanto pēdējo pieejamo VID iesniegto gada pārskatu neatkarīgi no perioda.

⁴ Komerclikuma 198.panta 1.punkta 8.apakšpunkts

⁵ Saskaņā ar Gada pārskata un konsolidēto gada pārskatu likumu 97.panta pirmajā daļā norādīto,

⁶ ārvalstīs reģistrētiem uzņēmumiem ir jāizmanto attiecīgās valsts nodokļu administrācijas iestādē iesniegts gada pārskats

- 3.4.6. Ja pēc pēdējā VID iesniegtā gada pārskata datiem atbalsta pretendents individuāli ir konstatētas GNU pazīmes, kopā ar atbalsta pieteikumu jāiesniedz operatīvo finanšu pārskatu ar aktuālajiem finanšu datiem, kuram ir jābūt sagatavotam pēc tādiem pašiem principiem kā atbalsta pretendenta gada pārskatam. Operatīvajam finanšu pārskatam ir jābūt zvērināta revidenta revidētam;
- 3.4.7. ja atbalsta pretendents ir saistītie uzņēmumi un ir pieejams uz atbalsta piešķiršanas brīdi noteiktās visas uzņēmumu grupas konsolidētais pārskats, GNU pazīmju vērtēšanā tiek ņemti vērā konsolidētā pārskata dati. Vienlaikus tiek vērtētas arī paša atbalsta pretendenta GNU pazīmes;
- 3.4.8. Ja konsolidētajā gada pārskatā, ko revidējis zvērināts revidents, ir norāde par konkrētiem saistītajiem uzņēmumiem, kuri netiek iekļauti konsolidācijā, jo tiem ir nebūtiska ietekme uz grupas finanšu situāciju, tad šāds konsolidētais pārskats ir izmantojams GNU pazīmju novērtēšanai, papildu nepieprasot izslēgto uzņēmumu datus.
- 3.4.9. Ja tiek konstatēts, ka GNU pazīmju vērtēšanas brīdī uzņēmumam, kuram ir konsolidētie finanšu pārskati, grupas sastāvs ir mainījies un konsolidētais gada pārskats neietver aktuālās saistīto uzņēmumu grupas finanšu datus, GNU pazīmju vērtēšanai atbalsta sniedzējs atkarībā no situācijas izmanto kādu no zemāk uzskaitītajiem variantiem⁷:
- 3.4.9.1. Starpperioda finanšu pārskatu iesniegšana aktuālai grupai;
- 3.4.9.2. Saistīto uzņēmumu grupas izmaiņu ietekmes izvērtējums uz kopējās grupas finanšu datiem;
- 3.4.9.3. Saistīto uzņēmumu, kas pievienojušies saistīto uzņēmumu grupai vai no tās izgājuši, individuālo pārskatu datu summēšana vai atņemšana no konsolidēto pārskatu datiem;
- 3.4.9.4. Visas grupas saistīto uzņēmumu individuālo pārskatu datu summēšana;
- 3.4.9.5. Tiek iesniegts zvērināta revidenta atzinums par to, ka konkrētiem saistītajiem uzņēmumiem, kuri nav iekļauti konsolidētajā pārskatā un par kuriem nav iesniegti individuāli gada pārskati, ir nebūtiska ietekme uz grupas finanšu situāciju un tie nevar radīt GNU pazīmes grupas līmenī, tad konkrēto saistīto uzņēmumu gada pārskati netiek pieprasīti un tos neietver grupas 11.1.3 un 11.1.4 apakšpunktos minēto GNU pazīmju izvērtējumā.
- 3.4.10. Ja piemērojams 3.4.9.1.apakšpunktā minētais risinājums, tad GNU pazīmju noteikšanai izmanto zvērināta revidenta revidētu konsolidēto starpperiodu pārskatu par aktuālo saistīto uzņēmumu grupas sastāvu, kas lielajam uzņēmumam aptver informāciju par pēdējiem diviem finanšu gadiem, MVK gadījumā - pēdējo finanšu gadu.
- 3.4.11. Ja piemērojams 3.4.9.2.apakšpunktā minētais risinājums, tad Altum vērtē grupas sastāva izmaiņu noteiktu finanšu rādītāju ietekmes būtiskumu. Lai novērtētu izmaiņu būtiskumu, pārliecinās, ka konsolidētajā gada pārskatā vai tā pielikumos ir identificējama katra

⁷ e-State Aid Wiki - EC Extranet Wiki (europa.eu) 2024.gada 2.aprīlī npublicētā atbilde uz 2024.gada 2.janvāra iesniegto jautājumu par Komisijas regulas Nr. 651/2014. panta 18. punktā minēto nosacījumu par GNU pazīmju vērtēšanu lielajam komersantam ar mainīgu grupas struktūru

uzņēmuma finanšu datu proporcija no kopējiem rādītājiem vai identificējami tādi saistīto personu individuālie finanšu dati kā Pašu kapitāls, Aktīvu kopsumma, Neto apgrozījums. Par būtiskam izmaiņām ir uzskatāmas tādas izmaiņas, ja individuālie finanšu rādītāji no kopējās saistīto uzņēmumu grupas (ieskaitot atbalsta pretendentu) Neto apgrozījuma ir vairāk kā 2% apmērā, Aktīvu kopsumma vismaz 2% apmērā (vai vairāk), Pašu kapitāls vismaz 2% apmērā (vai vairāk). Jāizpildās visiem trim minētajiem rādītājiem, lai uzskatītu, ka izmaiņu ietekme uz grupu ir būtiska un konsolidētā pārskata datus nevar izmantot. Ja izmaiņas ir nebūtiskas, tad konsolidētā pārskata dati ir izmantojami bez saistīto uzņēmumu datiem, kam ietekme nebūtiska.

- 3.4.12. Ja piemērojams 3.4.9.3.apakšpunktā minētais risinājums, tad tiek veikta saistīto uzņēmumu, kas pievienojušies saistīto uzņēmumu grupai, vai no tās izgājuši, individuālo pārskatu datu summēšana vai atņemšana no konsolidēto pārskatu datiem.
- 3.4.13. Ja piemērojams 3.4.9.4.apakšpunktā minētais risinājums, tad tiek iesniegti individuālie aktuālās grupas finanšu pārskati, izmantojot summēšanas metodi, tiek vērtētas GNU pazīmes.
- 3.4.14. Ja tiek konstatēts, ka konsolidētā gada pārskatā ir iekļauti grupas uzņēmumi, kuri ir likvidācijas vai maksātnespējas procesā un citādi grupas sastāvs nav mainījies, tiek ņemti vērā gada pārskata dati pilnā apmērā (bez korekcijām). Ja likvidācijas procesā esošie uzņēmumi nav tikuši iekļauti konsolidētajā gada pārskatā, jo to pieļauj attiecīgās valsts normatīvie akti, likvidējamo vai maksātnespējas procesā esošu uzņēmumu finanšu pārskati nav jāiesniedz. Maksātnespējas gadījumā ir jāvērtē GNU pazīmes atbilstoši 11.1.1 apakšpunktā minētajam.
- 3.4.15. Ja, vērtējot GNU pazīmes, tiek konstatēts, ka konsolidētais pārskats atšķiras no saistīto uzņēmumu grupas aktuālā sastāva, jo ir notikusi grupas uzņēmumu apvienošanās, bet citādi grupa nav mainījies (nav iegādāti citi vai nodibināti jauni uzņēmumi, vai pārdoti grupas uzņēmumi vai notikusi apvienošanas ar ārpus grupas uzņēmumu), tiek pieņemts, ka apvienošanās nav pasliktinājusi grupas kopējo finanšu stāvokli un pēdējais konsolidētais gada pārskats var tik ņemts vērā GNU izvērtēšanā.
- 3.5. **operatīvo starpperiodu pārskatu**, kuru revidējis zvērināts revidents. Operatīvo pārskatu pievieno, ja ir būtiskas izmaiņas atbalsta pretendenta vai tā saistīto uzņēmumu (ja attiecināms) situācijā. Piemēram, uz pieteikuma iesniegšanas dienu atbalsta pretendents individuāli saskaņā ar 2023.gada pārskatā pieejamo informāciju atbilst 11.1.3. apakšpunktā minētajai GNU pazīmei, tomēr no 2023.gada beigām līdz pieteikuma iesniegšanas brīdim ir būtiski uzlabojusies finanšu situācija, novēršot GNU pazīmes, un, lai to pierādītu, pieteikuma iesniedzējs iesniedz operatīvo starpperiodu pārskatu par atbalsta pretendentu, kuru revidējis zvērināts revidents. Savukārt, ja uz pieteikuma iesniegšanas dienu atbalsta pretendentam nav konstatētas GNU pazīmes, tomēr - saistīto uzņēmumu grupa saskaņā ar 2023.gada pārskatā pieejamo informāciju atbilst 11.1.3. apakšpunktā minētajai GNU pazīmei, bet no 2023.gada beigām līdz pieteikuma iesniegšanas brīdim ir būtiskas izmaiņas atbalsta pretendenta saistīto uzņēmumu finanšu situācijā, proti, kādam saistītajam uzņēmumam vai uzņēmumiem ir būtiski uzlabojušies finanšu rādītāji, kas kopumā uzlabo visas saistīto personu grupas GNU pazīmes vērtējumu, pieteikuma iesniedzējs iesniedz saistīto personu operatīvo starpperiodu pārskatu, kuru ir revidējis zvērināts revidents.

4. Ja saistīto uzņēmumu grupas kāds no finanšu pārskatiem (gada pārskats, konsolidētais pārskats, starpperioda pārskats, operatīvais finanšu pārskats u.c.) ir sagatavots citā valūtā, nevis eiro, tad, lai nodrošinātu, ka finanšu informācija ir salīdzināma, atbalsta pretendents vai atbalsta sniedzējs veic valūtas konvertāciju uz eiro. Konvertācijai izmanto oficiālo Latvijas Bankas valūtas kursu uz pārskata perioda pēdējo dienu.
5. Ja atbalsta pretendents ir valstij piederošs uzņēmums, tad GNU pazīmju vērtēšanai izmanto atbalsta pretendenta un tam piederošo uzņēmumu, kuriem izpildās nosacījumi par saistītajiem uzņēmumiem, finanšu datus..
6. Ja atbalsta pretendents ir pašvaldībai piederošs uzņēmums, tad pašvaldības finanšu pārskatus nelūdz iesniegt un tos neņem vērā GNU noteikšanā, bet pārbauda, vai pašvaldība nav finanšu stabilizācijas procesā; informācija pieejama Finanšu ministrijas tīmekļvietnes www.fm.gov.lv sadaļā „Pašvaldību finanšu uzraudzība” – Finanšu stabilizācijas process.
7. Ja atbalsta pretendents ir ārvalstu filiāle Latvijā, tad, lai noteiktu atbalsta pretendenta GNU pazīmes, ir jāizmanto ārvalstu filiāles Latvijā un ārvalstu uzņēmuma konsolidētie vai summētie finanšu pārskatu dati. Ārvalstu filiāle nav atsevišķa juridiska persona, no kā izriet, ka ārvalstu filiāle un ārvalstu uzņēmums ir viens uzņēmums.
8. Ja pēc finanšu datu vērtēšanas tiek konstatēts, ka:
 - 8.1. atbalsta pretendenta un uzņēmumu grupai nav GNU pazīmju, atbalsts tiek piešķirts;
 - 8.2. uzņēmumu grupai ir GNU pazīmes, bet pēc individuāliem atbalsta pretendenta datiem nav GNU pazīmju, atbalsts netiek piešķirts;
 - 8.3. uzņēmumu grupai nav GNU pazīmju, bet pēc individuāliem atbalsta pretendenta datiem atbalsta pretendents ir GNU pazīmes, atbalsts netiek piešķirts;
 - 8.4. ja atbalsta pretendents, individuāli vērtējot, atbilst GNU pazīmēm un pēc uzņēmumu grupas datiem grupa arī atbilst GNU pazīmēm, atbalsts netiek piešķirts.
9. Ja uzņēmumi ir saistīti caur fiziskām personām, tiek veikta GNU noteikšanai nepieciešamo datu summēšana saistītajiem uzņēmumiem, vērtēti atbalsta pretendenta dati un juridiskās, finansiālās un administratīvās attiecības ar saistītajiem uzņēmumiem. Iespējamās šādas situācijas:
 - 9.1. Ja pēc summētiem datiem tiek aprēķināts, ka saistīto uzņēmumu grupai nav GNU pazīmes un atbalsta pretendents pēc tā individuāliem datiem nav GNU pazīmes, tad atbalsts tiek piešķirts;
 - 9.2. Ja atbalsta pretendents, individuāli vērtējot, nav grūtībās nonācis, savukārt summējot datus ar saistītajiem uzņēmumiem, konstatēts, ka saistītajiem uzņēmumiem ir GNU pazīmes, tad šādos gadījumos atbalsts netiek piešķirts.
 - 9.3. Ja atbalsta pretendents, individuāli vērtējot, ir grūtībās nonācis uzņēmums, savukārt, summējot datus ar caur fiziskām personām saistītajiem uzņēmumiem, konstatēts, ka caur fiziskām personām saistīto uzņēmumu kopumam nav GNU pazīmes, tad šādos gadījumos atbalsts netiek piešķirts.

9.4. Ja atbalsta pretendents, individuāli vērtējot, ir grūtībās nonācis uzņēmums un, summējot datus ar saistītajiem uzņēmumiem, konstatēts, ka saistītajiem uzņēmumiem ir GNU pazīmes, tad šādos gadījumos atbalsts netiek piešķirts.

10. Iespējamie varianti:

Piemēra Nr.	Atbalsta pretendents	Saistīto uzņēmumu grupa	Secinājums
1.	nav GNU	nav GNU	Atbalsts tiek piešķirts
2.	nav GNU	ir GNU	Atbalsts netiek piešķirts
3.	ir GNU*	nav GNU	Atbalsts netiek piešķirts
4.	ir GNU*	ir GNU	Atbalsts netiek piešķirts

**ja atbalsta pretendents ir nonācis grūtībās, saistīto uzņēmumu grupai atbilstību GNU var neveikt.*

11. Grūtībās nonākušā uzņēmuma pazīmes⁸

11.1. Atbalsta pretendents ir uzskatāms par grūtībās nonākušu, ja izpildās kāda no 11.1.1.- 11.1.4.apakšpunktā minētajām pazīmēm..

11.1.1 Atbalsta pretendents ir uzskatāms par GNU, tiklīdz tas atbilst kādam no juridiskās personas maksātnespējas procesa pazīmēm neatkarīgi no tā, vai Maksātnespējas reģistrā ir pieejama informācija par uzņēmumu vai nav.

11.1.1.1. Tai pat laikā vērtē, vai saskaņā ar informāciju no Maksātnespējas reģistra personai pastāv vismaz viena no šādām situācijām:

- 1) ierosināts vai pasludināts maksātnespējas process;
- 2) ierosināts vai īstenots tiesiskās aizsardzības process vai ārpustiesas tiesiskās aizsardzības process;
- 3) uzsākta bankrota procedūra;
- 4) piemērota sanācija vai mierizlīgums;
- 5) apturēta vai izbeigta saimnieciskā darbība;
- 6) tas atbilst normatīvajos aktos) noteiktajiem kritērijiem (Maksātnespējas likuma 57.pants), lai tam pēc kreditoru pieprasījuma piemērotu maksātnespējas procedūru.

11.1.1.2. Atbalsta pretendents jāapliecina, ka tā saistītajiem uzņēmumiem nepastāv 11.1.1.apakšpunktā minētās GNU pazīmes, kā arī gadījumā, ja kādam no saistīto uzņēmumu grupas uzņēmumiem individuāli pastāv kāda no 11.1.1.apakšpunktā minētajām pazīmēm, tā neietekmē visas saistīto uzņēmumu grupas finanšu stāvokli tādā veidā, ka visa grupa ir kvalificējama kā grūtības nonākusi, kā arī konkrētais saistītais uzņēmums negūs nekādu labumu no saņemtā komercdarbības atbalsta⁹.

11.1.2. Atbalsta pretendents vai saistītais uzņēmums ir saņēmis glābšanas atbalstu un vēl nav atmaksājis aizdevumu vai atsaucis garantiju vai ir saņēmis pārstrukturēšanas atbalstu un uz to joprojām attiecas pārstrukturēšanas plāns.

11.1.3. Saskaņā ar pēdējo finanšu gada pārskatu un/vai starpperioda pārskatu, un/vai operatīvo finanšu pārskatu tiek konstatēts, ka vairāk kā 50% no parakstīta pamatkapitāla ir zaudēta. Zaudējumu īpatsvaru nosaka saskaņā ar formulu 11.1.3.4.apakšpunktā.

⁸ Komisijas Regulas [Nr.651/2014](#) 2.panta 18.apakšpunkts

⁹ e-State Aid Wiki , *Annex I, Article 2(18) point c- undertaking in difficulty, insolvency, group level, 2021.05.31*

11.1.3.1. Attiecībā uz kapitālsabiedrību (akciju sabiedrību, sabiedrību ar ierobežotu atbildību) u.c.) pārbauda, vai –uzkrāto zaudējumu dēļ ir zudusi vairāk nekā puse no tās parakstītā kapitāla. Tā tas ir gadījumā, ja, uzkrātos zaudējumus atskaitot no rezervēm (un visām pārējām pozīcijām, kuras vispārpieņemts uzskatīt par daļu no sabiedrības pašu kapitāla), rodas negatīvs rezultāts, kas pārsniedz pusi no parakstītā kapitāla. Kapitāls attiecīgā gadījumā ietver kapitāldaļu uzcelojumu;

11.1.3.2 Attiecībā uz pilnsabiedrību un komandītsabiedrību, kurā vismaz dažiem tās dalībniekiem ir neierobežota atbildība par sabiedrības parādsaistībām – uzkrāto zaudējumu dēļ ir zudusi vairāk nekā puse no kapitāla, kas uzrādīts sabiedrības grāmatvedības uzskaitē.;

11.1.3.3. Pazīmi nevērtē tādiem MVU, kas ir pastāvējuši mazāk nekā 3 gadus, vai MVU, kuri pieteikušies uz riska finansējuma atbalstu un atbilst Komisijas Regulas Nr.651/2014 21. panta 3. punkta b) apakšpunktā paredzētajiem nosacījumiem un pēc izraudzītā finanšu starpnieka veiktās pienācīgas rūpības procedūras kvalificējas riska finansējuma ieguldījumiem, ņemot vērā metodikas 11.2. punktā minētos nosacījumus.

11.1.3.4. Zaudējumu īpatsvaru nosaka pēc formulas:

$$X = \frac{PZO + PZI + R}{PK}$$

kur:

Zaudējumu īpatsvars – ja $X \geq -0,5$, uzņēmums nav nonācis grūtībās
ja $X < -0,5$, uzņēmums ir nonācis grūtībās

PK – pamatkapitāls (parakstītais kapitāls (pamatkapitāls un akciju vai daļu emisijas uzcelojums vai tam pielīdzināms ekvivalents) pēc pēdējā noslēgtā finanšu gada pārskata. Balances Pašu kapitāla posteņu “Akciju vai daļu kapitāls (pamatkapitāls)” un “Akciju (daļu) emisijas uzcelojums” summa;

PZO – pārskata perioda nesadalītā peļņa vai zaudējumi pēc pēdējā noslēgtā finanšu gada pārskata. Balances Pašu kapitāla postenis “Pārskata gada peļņa vai zaudējumi”;

PZI – iepriekšējo periodu nesadalītā peļņa vai zaudējumi pēc pēdējā noslēgtā finanšu gada pārskata. Balances Pašu kapitāla postenis “Iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa vai nesegtie zaudējumi”;

R – rezerves. Balances Pašu kapitāla posteņu “Ilgttermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezerve”, “Finanšu instrumentu patiesās vērtības rezerve” un “Rezerves” summa.

11.1.4. Lielam komersantam (neatkarīgi no uzņēmuma juridiskā statusa) saskaņā ar **pēdējo divu noslēgtu finanšu gadu** pārskatiem parādsaistību un pašu kapitāla bilances vērtību attiecība ir negatīva vai pārsniegusi **7,5** un procentu seguma attiecība ir bijusi mazāka par **1,0**. Šie rādītāji tiek aprēķināti par katru no pēdējiem diviem noslēgtajiem finanšu gadiem atsevišķi. Lai konstatētu atbilstību šai pazīmei, abiem rādītājiem ir jāizpildās abos gados:

11.1.4.1. saistību pret paša kapitālu attiecība:

$$X = \frac{kreditori}{pašu kapitāls}$$

kur:

X – saistības pret pašu kapitālu:

ja $0 \leq X \leq 7,5$, uzņēmums nav nonācis grūtībās

ja $X < 0$ vai $X > 7,5$, uzņēmums ir nonācis grūtībās

kreditori – bilances Pasīva postenis “Kreditori KOPĀ” ;
pašu kapitāls – bilances Pasīva postenis “Pašu kapitāls KOPĀ”.

11.1.4.2. procentu seguma attiecība, kas aprēķināta pēc EBITDA:

$$ICR = \frac{EBITDA}{\text{Procentu maksājumi un tamlīdzīgas izmaksas}}$$

kur:

ICR – procentu seguma attiecība:

ja $ICR \geq 1$, uzņēmums nav nonācis grūtībās

ja $ICR < 1$, uzņēmums ir nonācis grūtībās

EBITDA – peļņa pirms procentiem, nodokļiem un amortizācijas, ko aprēķina
bruto peļņa vai zaudējumi – (mīnus) pārdošanas izmaksas – (mīnus)
administrācijas izmaksas + (plus) pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi –
(mīnus) pārējās saimnieciskās darbības izmaksas + (plus) nolietojums

Bruto peļņa vai zaudējumi	PZA* 3. postenis vai PZA** (1. postenis + 2. postenis – 5. postenis – 6. postenis – 7. postenis)
Pārdošanas izmaksas	PZA* 4. postenis
Administrācijas izmaksas	PZA* 5. postenis
Pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi	PZA* 6. postenis vai PZA** 4. postenis
Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas	PZA* 7. postenis vai PZA** 8. postenis
Nolietojums, tajā skaitā: <i>Nemateriālo ieguldījumu nolietojums +</i> <i>Nolietojums no pārdotās produkcijas</i> <i>ražošanas izmaksām + Nolietojums no</i> <i>pārdošanas izmaksām + Nolietojums no</i> <i>administrācijas izmaksām</i>	Gada pārskata pielikums vai NPP*** 1. posteņa b) punkts + Gada pārskata pielikums vai NPP*** 1. posteņa a) punkts + Gada pārskata pielikums vai NPP*** 1. posteņa a) punkts + Gada pārskata pielikums vai NPP*** 1. posteņa a) punkts
Procentu maksājumi un tamlīdzīgas izmaksas	PZA* 12. postenis vai PZA** 13. postenis

PZA* – Peļņas vai zaudējumu aprēķinu shēma (klasificēta pēc izdevumu funkcijas)

PZA** – Peļņas vai zaudējumu aprēķinu shēma (klasificēta pēc izdevumu veidiem)

NPP*** - Ar netiešo metodi sagatavota naudas plūsma (pamatlīdzekļu nolietojuma summa tiek norādīta tikai vienā no rindām pēc izvēles)

11.2. Jaundibinātu uzņēmumu (vecums līdz aizdevuma vai kredītu garantijas pieteikuma iesniegšanas brīdim ne vairāk kā 3 gadi), kurš ir MVU un ir autonoms, neuzskata par grūtībās nonākušu komersantu, izņemot, ja tas atbilst šo noteikumu 11.1.1.–11.1.2. punktā minētajiem nosacījumiem. Ja atbalsta pretendents, kas pastāvējis mazāk kā trīs gadus, ietilpst saistīto uzņēmumu grupā, tad tiek vērtētas GNU pazīmes pēc šajā metodikā noteiktās kārtības, GNU aprēķinā iekļaujot arī tā saistītā uzņēmuma datus, kurš pastāvējis mazāk nekā trīs gadus. Ja vismaz viens no uzņēmumiem, kas ietilpst saistīto uzņēmumu grupā, ir pastāvējis ilgāk nekā trīs gadus, uzņēmumu grupa, iekļaujot arī jaundibināto uzņēmumu datus, ir jāpārbauda pēc visām GNU pazīmēm.

11.3. Ja pēc lēmuma par atbalsta piešķiršanu vai līguma par atbalsta piešķiršanu (t.sk. garantijas vēstules) spēkā esamības laikā Altum rīcībā nonāk informācija, ka atbalsta pretendenta iesniegtā finanšu informācija nebija pilnīga, ticama un patiesa, tiek veikta GNU pazīmju pārvērtēšana. Ja pārvērtēšanas rezultātā tiek konstatēts, ka uzņēmumam atbalsta piešķiršanas brīdī bija GNU pazīmes, piešķirtais atbalsts tiek atgūts ievērojot Komercedarbības atbalsta kontroles likumā noteikto kārtību, ja GNU pazīmju nosacījums izriet no atbalsta programmās noteiktā piemērojamā komercdarbības atbalsta regulējuma. Atbalsta programmās, kurās GNU pazīmes noteiktas kā atbilstības nosacījums, kas neizriet no piemērojamā komercdarbības atbalsta regulējuma, vērtē atbilstību programmas noteikumiem.